

ØSTENSJØVANNETS VENNER

ÅRSBERETNING 25.03.2014 – 24.03.2015

STYRET

Leder: Amund Kveim

Styremedlemmer:

Finn Arnt Gulbrandsen (nestleder)
Leif-Dan Birkemoe (kasserer og regnskapsfører)
Eirik Wærner
Lise M Johansen
Tore Nesbakken (sekretær)
Sigrun Antonsen

Varamedlemmer:

Andreas Petter Jensen
Paul Fekjær
Randi Osen
Morten Jensen

Det har i perioden vært avholdt 12 styremøter.

Styremedlemmer, dugnadsgjengen og andre frivillige har i løpet av dette året nedlagt arbeidstimer tilsvarende rundt 4 årsverk.

Det legges opp til en kraftig befolkningsvekst i Oslo fram mot år 2030. Vi erfarer allerede at dette øker presset på Miljøparken. Planene for utbygging på Eterfabrikkens område er ett konkret eksempel. Vi forventer at foreningen vil møte stadig større utfordringer i årene som kommer. Mange og engasjerte medlemmer vil være en forutsetning for at foreningen skal bli hørt og lykkes i sitt arbeid.

Arbeidet med skjøtsel og landskapspleie blir stadig mer omfattende. Av de viktigste aktivitetene kan nevnes: Bekjempelse av fremmede plantearter i hele miljøparken. Slått på Bakkehavntoppen, hogst/rydding i Eikelunden, på Bekkasinmyra og på Bogerudmyra. Rydding av øyene for trær og kratt fortsetter, og også i 2014 ble det registrert godt med hettemåke ved vannet. Dette har også Fylkesmannen konstatert. På sin befaring ved vannet 20. juni 2014 uttrykte representanter for fylkesmannens miljøvernnavdeling stor tilfredshet med det arbeid foreningen har utført.

Arbeidet med å bytte ut den gamle utløpsmekanismen ved kulverten i nordvest-enden er nå i gang. Arbeidet ventes avsluttet i april, før hekkesesongen starter. En ny mekanisme for regulering av vannstand er noe vi har slåss for i mange år, og vi er meget fornøyd med at dette endelig blir realisert. Det planlegges også en omlegging av turveien på vestsiden. Dette er nødvendig for å stoppe den stadig tiltagende erosjonen langs breddene i dette området.

ADMINISTRATIVT ARBEID

Foreningen disponerer møtelokaler i Grisehuset/Stallen på Abildsø gård. Østensjøvannet våtmarkssenter er etablert i sidebygningen på Bakkehavn gård, og her har vi også rekvisitalager. Leif-Dan Birkemoe har vært foreningens regnskapsfører og han har også hatt hovedansvar for arbeidet med Sothøna. Tore Nesbakken har vært sekretær. Bjørn Steensrud er ansvarlig for medlemsregisteret. Leif-Dan Birkemoe og Paul Fekjær administrerer hjemmesiden. Tidligere styremedlem Liv Sommer Holmen har hatt ansvar for velkomstpakker til nye medlemmer.

MEDLEMMER

Foreningen har per 1. mars i år 1932 private hovedmedlemmer (1905 i fjor) og 893 familiemedlemmer (908 i fjor), totalt 2825 private medlemmer (2813 i fjor). I tillegg kommer 33 bedrifts- og organisasjons-/foreningsmedlemmer (32 i fjor), slik at totalt medlemstall blir 2858 (2845 i fjor). Det foregår hele tiden en viss utskifting i medlemsmassen, nye medlemmer verves i forbindelse med våre arrangementer, via hjemmesiden og ved utplassering av vervebrosjyrer langs vannet og ellers i bydelene som sokner til vannet. Totalt antall medlemmer har imidlertid vært stabilt over de siste årene.

AKTIVITETER

Følgende arrangementer er avholdt:

25.03.2014	Årsmøte. Etter de ordinære årsmøtesakene holdt den kjente naturfotografen Jørn Areklett Omre sitt foredrag "Fra siv til skog".
23.04.2014	Tur ved vannet i regi av Naturvernforbundet
27.04.2014	Fugletur i samarbeid med NOF- Oslo og Akershus
25.05.2014	Fuglenes dag og Bydelsdag-Østensjøvannet rundt
29.08.2014	Flaggermusnatt i samarbeid med NZF Flaggermusgruppen
31.08.2014	Nordens Våtmarksdag
07.09.2014	Østensjødagen og Fugletur i samarbeid med NOF- Oslo og Akershus
16.11.2014	Åpen dag på Våtmarkssenteret m/ ringmerking av fugl v/ Johnny Pedersen
25.11.2014	Foredrag «Klima og klimaendringer» ved P J Kirkeby Hansen
01.02.2015	Verdens Våtmarksdag markert med stand ved fugleskjulet
01.03.2015	Åpen dag på Våtmarkssenteret m/ snekring av fuglekasser
15.03.2015	Minna Wetlesen-dagen

I tillegg ble det på forsommeren 2014 avholdt 3 såkalte temadager (4. mai, 18. mai og 1. juni) hvor ØVV/Østensjøvannet våtmarkssenter hadde stand ved Fugleskjulet og informerte om naturtyper og om dyreliv typisk for våtmarksområder.

ØSTENSJØVANNET VÅTMARKSENTER

Senteret ligger på Bakkehavn gård og inngår sammen med Lilleøyplassen naturhus på Fornebu i sammenslutningen Oslo våtmarkssenter. Senteret er i sitt tredje driftsår godt etablert og har gjennom en avtale med Utdanningsetaten løpende undervisning for skoler fra hele Oslo. Denne avtalen blir videreført og utvidet i 2015. Nye undervisningsopplegg bl.a. om bunndyr og vinternatur, samt en stab av eksternt tilknyttede undervisere har ført til stor pågang.

Senteret har i samarbeid med foreningen avholdt en rekke markeringer ved vannet, der vi har tatt med oss teltet og informert om ulike naturverdier ved Østensjøvannet med vekt på våtmark. Den planlagte VåtmarksAppen ble ikke ferdigstilt i 2014, men vi håper den blir lansert i 2015.

Vår naturveileder Audun Skringo overlot høsten 2014 stafett-pinnen til Toril Hasle. Vi takker Audun for hans innsats i etableringsfasen av senteret.

ØKONOMI

I 2014 mottok foreningen kr 150.000 i driftsstøtte fra Oslo kommune, utbetalt gjennom Bymiljøetaten, divisjon Friluft. Denne støtten, sammen med medlemskontingentene, går til dekning av ordinær drift av foreningen.

Fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FMOA) mottok vi etter søknad kr. 40 000 til skjøtsel på Bakkehavntoppen og til hule eiker i Eikelunden. Skjøtsel omfatter slått og bekjempelse av fremmede plantearter i utvalgte naturtyper.

Fra Bydel Østensjø ble foreningen tildelt etter søknad kr. 5 000 som tilskudd til arrangementet av Østensjødagen 2014. Bydelen tildelte etter søknad kr. 47 500 til foreningens aktiviteter.

Etter søknad mottok foreningen kompensasjon for merverdiavgift fra Lotteri- og stiftelsestilsynet med kr. 56 023. Beløpet reflekterer at kompensasjonsandelen øket fra ca. 70 % i 2012-regnskapet til ca. 83 % av søknadsbeløpet i 2013-regnskapet takket være større avsetning på statsbudsjett til frivillige organisasjoner. Grasrotandelen fra Norsk Tipping utgjorde kr. 33 663, omtrent på samme nivå som i 2013.

I 2014 var kontingentinngangen fra medlemmer kr. 299 075. Dette er en økning på ca. kr. 37 000 fra 2013 som skyldes flere nye betalende medlemmer samtidig som det ble strøket medlemmer som over de siste år ikke hadde betalt. Utgiftene til foreningens medlemsinformasjon i Sothøna, Brevdua og hjemmesidene utgjorde kr. 171 822.

Til Østensjøvannet våtmarkssenter på Bakkehavn ble det i 2014 brukt kr. 41 782 etter at SABIMA refunderte husleie for 2013 og 2014 med kr. 40 000. De totale etableringskostnadene fra 2011 til 2014 er kommet opp i kr. 359 924. I 2010 og 2011 ble det fra Direktoratet for naturforvaltning (DN), utbetalt av FMOA, bevilget kr. 625 000. Restbeløpet på kr. 265 076 vil bli benyttet til fortsatt etablering og fremtidig virksomhet ved våtmarkssenteret.

Høyere kostnadsforbruk til kulturlandskapspleie (skjøtsel) de siste to år skyldes i stor grad innkjøp av nytt redskapsutstyr, men også et høyere aktivitetsnivå. Kostnader til administrasjon reflekterer også økt aktivitet.

I 2014 vant ØVV i konkurransen «Årets Navn» arrangert av Nordstrands Blad som tilførte kr. 10 000 fra Møller Bil Øst på Ryen.

Bankrentene er i 2014 øket med om lag det dobbelte fra 2013. Det skyldes overgang fra «Fastrenteinnskudd» til det mer fleksible tilbud «Plasseringskonto Bedrift» kombinert med at større andel av foreningens disponible midler er samlet på den nye kontoformen.

Foreningens egenkapital er tilfredsstillende og deler av «Plasseringskonto Bedrift» på kr. 1 569 165 er reservert til spesielle tiltak, bl.a. rehabilitering av den resterende halvdel av Vadedammen i samarbeid med Oslo kommune. Første halvdel ble rehabilitert i 2007.

God likviditet setter foreningen i stand til på kort varsel å gripe inn i påkommende tilfeller der vi må vente på tiltak fra stat og kommune. Ved bygging av fugleskjulet i 2012 hadde foreningen mulighet til å forskuttere utbetalinger som senere ble overført fra FMOA. Ved

hjelp av foreningens tilskudd og statens bidrag ble anlegget realisert innenfor en tidsramme som var tilpasset forskriftene for naturreservatet. Lignende situasjon kan oppstå etter etablering av nytt avløpssystem og omlegging av turvei.

Regnskap 2014 og revisjonsberetning følger som eget dokument.

UTADRETTET VIRKSOMHET

Foreningen står tilsluttet Oslo Elveforum (OE), Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) og er foreningsmedlem i Søndre Aker Historielag og Foreningen for Nordre Skøyen Hovedgård. Les mer om OE på www.osloelveforum.no. Leif-Dan Birkemoe har som nestleder i Oslo Elveforum deltatt i Samarbeidsforum for Vassdrag i Oslo (SaFoVa), et samarbeidsorgan som har til formål bl.a. å bedre informasjon på tvers av etatene i Oslo kommune med saker som berører vassdrag i Oslo.

Foreningen er medlem av Rådgivende utvalg for Østensjøområdet miljøpark. Utvalget er i tillegg til ØVV sammensatt av representanter fra BYM, VAV, Byantikvaren, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Miljøvernavdelingen og eierne av Abildsø og Østensjø gård. Utvalget behandler aktuelle saker som berører miljøparken.

Amund Kveim er medlem av Østensjø Kulturutvalg.

Finn A. Gulbrandsen representerer foreningen i arbeidsgruppa "Levende vassdrag" som arrangerer elveprosjektkonkurranse for skolene i Oslo og Bærum i regi av Oslo Elveforum.

Foreningen har på regulær basis kontakt med Bymiljøetaten, divisjon Friluft (BYM), Vann- og avløpsetaten (VAV), Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FMOA) Miljøvernavdelingen, Statens Naturoppsyn (SNO) og Byantikvaren. Det er også avholdt møter med Østensjø bydelsutvalg og Miljøbyråden. 1. september 2014 besøkte Miljøbyråden Østensjøvannet våtmarkssenter.

Foreningen har et godt samarbeid med Østensjø historielag om Østensjø lokalhistoriske bilder med oppstart i 2004. Arbeidet pågår ukentlig med innsamling, digitalisering og formidling på nettet via Deichmans portal. Samarbeidet med Østensjø historielag har tidligere manifestert seg i Østensjø kulturkart (2007) og Østensjø kunstkart (2009). Kartene er tilgjengelig på Deichmanske bibliotek.

Vi har videre nært samarbeid med Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus, om fugleekskursjoner, arrangementer og informasjonsvirksomhet, f.eks. informasjon om riktig mating av fugl.

Undervisningsopplegg utarbeidet for 4. og 7. klassetrinn benyttes av skolene i området.

Foreningen hadde også sist år mange oppslag i Nordstrands Blad.

Våre hjemmesider har svært mange besøk. I perioden april 2014 til februar 2015 var det et gjennomsnitt på 225 daglige eller rundt 80 000 årlige besøk. Vi har de siste årene lagt vekt på å holde hjemmesiden oppdatert ved jevnlig å legge ut aktuelle begivenheter. Leif-Dan Birkemoe og Paul Fekjær har hatt ansvar for dette. Det jobbes fortsatt med å gi visningen sin endelige form.

Sosiale medier

Foreningen opprette i forrige styreperiode en side (oppslagstavle) på verdens største sosiale medium: Facebook.com. På denne siden kan alle som har noen kommentarer til foreningen

og området få en mulighet til bli hørt. Styret i Østensjøvannets Venner har i tillegg redigeringsmulighet slik at vi kan legge inn arrangementer, artikler, kontaktinformasjon osv. Vi registrerer at stadig flere henter sin informasjon herfra. Adressen er: [facebook.com/ostensjovannet](https://www.facebook.com/ostensjovannet).

ELVEADOPSJON

Som en del av Oslo Elveforums program for elveadopsjon, har Oppsal skole adoptert Bekkasinmyra, Ulsrubbekken og området nord for Oppsal terrassehus. Under julesamlingen for 1. - 7. trinn den 18. desember 2014 overleverte Trine Johnsen fra Oslo Elveforum adopsjonsbrevet - undertegnet av Oslos ordfører Fabian Stang - til skolens rektor Grethe Heen. Amund Kveim og Finn A. Gulbrandsen deltok fra Østensjøvannets Venner.

Følgende skoler er nå med i Oslo Elveforums elveadopsjonsprogram: Abildsø, Bøler, Manglerud, Nøkle vann, Oppsal, Rustad og Østensjø. Skolene har tatt på seg ansvar for sine bestemte områder og hele miljøparken er nå dekket. Dette samarbeidet med skolene i området er meget viktig med tanke på framtiden til naturreservatet og miljøparken. Etter at Våtmarkssenteret ble etablert vil det være viktig å inkludere også denne aktiviteten i undervisningen. Lærerne kan kontakte senterets administrasjon og bestille uteundervisning.

SOTHØNA OG BREVDUA

Det er sendt ut to nummer (47 og 48) av Sothøna og ett nummer av Brevdua. Redaksjonen i Sothøna har bestått av Leif-Dan Birkemoe (redaktør), Amund Kveim (ansvarlig redaktør), Tore Nesbakken og Randi Osen. Sothøna distribueres til alle hovedmedlemmer samt til en rekke private organisasjoner og offentlige instanser. Med unntak av tre-fire eksterne bidragsytere, er det stort sett styremedlemmer som står som forfattere av artikler til Sothøna. Artiklene har en forholdsvis stor bredde når det gjelder naturfaglige, lokalhistoriske og nyhetsrettede temaer. Er det temaer du savner, send gjerne en melding til styret. Det samme om du kunne tenke deg å skrive en artikkel for Sothøna eller om du kjenner andre som du vet har stoff av interesse.

FORVALTNING, SKJØTSEL OG REHABILITERING

Innenfor sine ordinære budsjettammer har Bymiljøetaten gjennomført slått på Sjøli, Vassenga (området nord for Bølerbekken) og området i nord ved Slora.

Fylkesmannen har finansiert slått på Bakkehavntoppen, Sjøli og Vassenga.

Skjøtsel og rehabilitering:

Elever fra prosjekt SkoleGård på Abildsø gård har deltatt også i år i kulturlandskapsskjøtsel i Eikelunden. Østensjø Rotary har videreført sitt arbeid med rydding av vegetasjon i og rundt Brenneriruinene. Takk til Østensjø Rotary.

Klasser fra elveadopsjonsskolene Rustad og Østensjø har fjernet fjorårets skudd i sine områder. Rustad skole på østsiden av Bogerudmyra, Østensjø skole på Bekkasinmyra. Her plukket de også høymol etter beitesesongen. Takk til adopsjonsskolene for vel utført arbeid. Klimaendringene med unormalt tidlig vår skapte i 2014 så store problemer at vi ikke kunne tillate Abildsø og Nøkle vann skoler å utføre fjerning av fjorårsskudd i deres adopsjonsområde.

Kulturlandskapsprosjektet med sauebeite på Bakkehavn ble videreført på sjuende året med slipp av sauer i slutten av mai 2014. Prosjektet er planlagt videreført også i 2015. Takk til Havnehagan Friluftsbarnhage og Abildsø sykehjem som har bidratt med tilsyn.

Østensjøvannets Venner har betalt leie av dyrene. Eier av sauene var som i tidligere år Lise Hartvigsen fra Slattum i Akershus.

For fjerde året på rad ble storfebeite gjennomført på Bekkasinmyra. To kalver av rasen skotsk høylandsfe ble satt ut 19. juni. I 2015 håper vi å få satt ut dyrene tidligere på sommeren. Kalvene var som før fra Persbråten gård på Skui, eier Johan Persbråten. Fylkesmannen betalte leie av dyr, og ØVV hadde ansvar for ettersyn av dyra. Beitepatruljen er en siste partner i dette beiteprosjektet hvis hensikt er å hindre gjengroing, samt at det er et hyggelig innslag for publikum. Det er gjennomført stubbebryting på Bekkasinmyra med tanke på å skape bedre beiteforhold og å gjøre skjøtselen lettere.

Befaring med Fylkesmannen og BYM er gjennomført for å få oppdrag iht. skjøtselsplanen for naturreservatet og miljøparken.

Dugnadsgjengen i foreningen har utført skjøtsel og rehabilitering i følgende områder:

Ved Lilleskogen er store trær og kratt fjernet fra enda en øy. Trestammer og kvist er fraktet fra øya og inn på land manuelt og ved hjelp av gummibåt. Også en øy sør for Bølerbekken er blitt ryddet for kratt. All kvist vil bli kvernet opp og kjørt bort.

Takrør og fjorårsskudd er blitt lagt på tidligere rehabilitert øy nord for Bølerbekken og på øya ved Abildsøfeltet på vestsiden. Takrørene, som ble slått i Vadedammen, ble fraktet til øyene ved hjelp av robåt og gummibåt.

På Bekkasinmyra ble fjorårsskudd fjernet.

På Bogerudmyra er oppslag klippet rundt kjempestarrforekomsten. I tillegg er trær og kratt rundt den rødlistete tuestarrforekomsten er fjernet av ØX og dugnadsgjengen.

På Bakkehavntoppen er det gjennomført slått for fjerde år på rad og mer osp er blitt fjernet for å åpne opp landskapet ytterligere. Området er nå i ferd med å få tilbake sitt opprinnelige særpreg, og vi oppfatter rehabiliteringsarbeidet her som meget vellykket.

I samarbeid med Fylkesmannen har ØVV engasjert Bioreg AS til å kartlegge Bakkehavn-toppen og lage en detaljert skjøtselsplan for området. Skjøtselsplanen ble fullført sist høst.

I Eikelunden fortsatte arbeidet med fristilling av gamle eiker. Arbeidet ble utført i samarbeid med Skolegård. Langs nordsiden av Sjølienga er det hugget trær og ryddet kratt for å skape en "mykere" overgang mot skogen på nordsiden. Både Eikelunden, Sjøli, Vassenga og Bakkehavntoppen tilhører gruppen "Utvalgte naturtyper i Norge" og det er viktig å holde disse i hevd.

Det er lagt ut klopper på nedre del av turstien fra Bogerudveien og ned til turveien rundt Bogerudmyra.

Dugnadsgjengen har fjernet russekål og deltatt i fjerning av kanadagullris.

Dugnadsgjengens arbeidsutvalg består av Finn A. Gulbrandsen, Kjell Arne Maalø, Lise Johansen, Per Arne Holt og Johan Mollatt. Disse utarbeider arbeidsplaner for året.

Dugnadsgjengen har nedlagt mer enn 1700 dugnadstimer i perioden 25.03.2014 - 24.03.2015, det er 200 timer mer enn i forrige periode.

Gjengen har vokst siste året, men det er fortsatt behov for flere deltakere. Takk til alle for meget god innsats i perioden.

ØX har som nevnt over bidratt med solid arbeid på Bogerudmyra og øya syd for Bølerbekken. Takk til foreningen ØX for vel utført arbeid.

Takk også til SNO for et godt samarbeid i perioden.

Ruskenaksjonen

Årets Ruskenaksjonen fikk stor oppslutning fra ryddevillige elever Østensjøvannet rundt. Elever fra Oppsal, Bøler, Nøklevann, Rustad, Abildsø, Manglerud, Høyenhall og Østensjø hadde avsatt et par skoletimer i slutten av april og begynnelsen av mai til å rydde. Rundt 400 elever tok del i aksjonen, en innsats som kan beregnes til ca. 600 arbeidstimer. Hver skole fikk tildelt et område som elevene flittig ryddet for alle typer søppel. Det ble veldig mange svarte plastsekker! Østensjøvannets Venner takker elever og lærere for en fantastisk innsats!

FUGLEOBSERVASJONER I 2014

I løpet av kalenderåret 2014 ble det rapportert 133 fuglearter ved Østensjøvannet. Rustand er en ny art for vannet, men siden eksemplaret er en rømling fra oppdrettsgård, må funnet defineres som ikke spontant. Observasjonen av havørn var den andre gjennom tidene. Kongeørn var en annen sjeldenhet. Av andre mer sjeldne arter kan vi nevne ringgås, bergand, knekkand, dvergdykker, dvergmåke, vannrikse, fiskeørn, jordugle, kattugle, tyrkerdue, rosenfink og vendehals samt at nesten alle relevante andearter som kan besøke vannet ble observert. En vannrikse har overvintret, og det er en liten sensasjon.

ØSTENSJØ LOKALHISTORISKE BILDER (ØLB)

Bildebasen på internett er et samarbeidsprosjekt mellom Østensjøvannets Venner, Østensjø historielag og Deichmanske bibliotek. Rundt 3 000 bilder er registrert, katalogisert og gjort tilgjengelige for allmennheten. ØLB er en av de syv bildebaser som er knyttet til Deichmanske bibliotek som til sammen omfatter ca. 15 000 bilder. For å søke etter bilder anbefales ØVVs hjemmeside som har direkte link til basen ØLB: <http://bildebaser.deichman.no/collections/show/1>.

Oslo byarkiv og Oslo Museum etablerte en nettportal i 2010, www.oslobilder.no, som har en rekke bilder fra Østensjøvannet. Planen er å samle alle bildebaser under samme portal, men det ligger fortsatt noe frem i tid. ØLB samler derfor ikke bilder som allerede er tilgjengelig i andre baser. ØLBs primære innsamlingsinteresse er bilder som ikke tidligere er offentliggjort, og vi har i 2014 mottatt en rekke bilder fra eldre familiealbum, men også nyere bilder med lokalhistorisk interesse.

I 2011 ble arbeidet med en ny databaseløsning påbegynt. Omlegging fra Bibliofil til Omeka ble ferdig utviklet i 2013 for alle bildebaser. Bibliofil ble i 2013 faset ut. I 2014 var det kun Omeka-systemet som var i drift.

Bildebasen til Hellerud historielag har «kontorfellesskap» med ØLB på Deichman, men har «kontortid» på en annen ukedag.

VANNSTAND OG VANNKVALITET

Det var ingen ekstreme flomtopper under hekkesesongen i 2014. Som nevnt innledningsvis i årsberetningen, er arbeidet med det nye utløpssystemet nå i gang. I forbindelse med dette har det vært nødvendig å senke vannstanden. Gjennom vinteren har vannstanden følgelig vært 5-10 cm lavere enn normalt.

Arbeidet med det nye overløpet vil pågå fra desember 2014 til mars/april 2015. Midlertidig fangdam er etablert og dernest vil eksisterende hevert-overløp fases ut og erstattes med damluke. Det nye utløpssystemet vil gi helt andre muligheter for en kontrollert styring av vannstanden. Dermed vil de store svingningene som resulterer i økt erosjon og

oversvømming av fuglereir unngås. Nytt overløp er noe foreningen har kjempet for i mange år og vi er meget glade for at dette nå realiseres.

På forsommeren opplevde vi en kraftig oppblomstring av grønnalger og gulgrønnalger. Tykke matter dekket deler av vannet, mest markant i kanalene på øst- og vestsiden. Algene ble artsbestemt og de 3 artene som ble funnet er alle kjent fra gjengroing i grunne, eutrofierte innsjøer. Altså ingen overraskelse å finne disse alge-artene i Østensjøvannet. I løpet av sommeren forsvant algene og da kom vasspesten til syne. Etter den kraftige vasspestoppblomstringen i 2011, var planten ikke å se i 2012. Mot slutten av sommeren 2013 kunne vi igjen registrere en svak oppblomstring. Denne forsterket seg i 2014, uten at luktproblemer (sulfid) ble registrert i Østensjøvannet eller i Østensjøbekken. Basert på erfaring må vi forvente en enda kraftigere oppblomstring i 2015.

ØSTENSJØBEKKEN OG CHRISTINEDAL

I oktober 2013 innledet Byantikvaren arbeidet med permanent fredning av eiendommen Christinedal, herunder bl.a. Mølledammen, Den gule stue og et stykke av Østensjøbekken. ØVV ga i sitt høringssvar uttrykk for at Mølledammen må bli skjøttet ut fra naturfaglige hensyn. En utfordring blir å finne ut om det er mulig at eiendommen Christinedal kan bli en del av den blågrønne korridor fra Alna miljøpark til Østensjøområdet miljøpark slik bystyret har åpnet for i sitt vedtak i mars 2013. En slik korridor må også sees i sammenheng med fremtidig utbygging av Bryn senter. Her er ØVV i kontakt med VAV og arkitektfirmaet for Bryn nye senter for å påvirke til utvikling av vannstrenger og vann generelt i området. Byantikvaren har i 2014 ennå ikke avsluttet fredningsaken.

ØVV har også merket seg den nye kunstige sidebekken til Østensjøbekken fra damkronen i Mølledammen og inn mellom Den gule stue og boligene i Østensjøveien 81. Etter tetningsarbeidet ble bekken med «kranvann» åpnet og satt i drift i august 2014, men er naturlig nok avstengt i vintermånedene. Når det ikke har latt seg gjøre å åpne den opprinnelige bekken langs Østensjøveien, er dette en god - om enn kunstig - løsning med historiefortellende virkning.

VANNOMRÅDE OSLO OG ØSTENSJØVANNET

Østensjøvannet er en vannforekomst i Vannområde Oslo (tidligere kalt Bekkelagsbassenget vannområde) som sammen med flere andre vannområder utgjør Glomma vannregion. De fleste av byvassdragene i Oslo hører inn under Vannområde Oslo.

Forskrift om rammer for vannforvaltningen (også kalt vannforskriften) er det norske lovverket som skal ivareta alle krav stilt gjennom EUs vanddirektiv. Vannforskriften ligger til grunn for vannforvaltningsarbeidet i Vannområde Oslo.

Formålet med vannforskriften er at man skal arbeide for å få "en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene". Videre skal forskriften «sikre at det utarbeides og vedtas regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer med sikte på å oppfylle miljømålene, og sørge for at det fremskaffes nødvendig kunnskapsgrunnlag for dette arbeidet».

Østensjøvannets Venner har deltatt i dette arbeid gjennom Oslo Elveforum, og også som medlem av referansegruppen. Det er utarbeidet og oversendt en liste over tiltak vi mener bør gjennomføres for Østensjøvannet som ledd i arbeidet for målsettingen om "god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021". Tiltakene ble sammen med tiltak fra de øvrige vassdrag i Vannområde Oslo oversendt fra Oslo kommune / Bymiljøetaten til Vannregion Glomma i desember 2013. I 2014 ble tiltakene, som omfattet flere forslag til tiltak for Østensjøvannet,

sendt på høring. Oslo Elveforums høringssvar inkluderte synspunkter for Østensjøvannet. Tiltaksplanen skal vedtas i 2015.

Det er Bymiljøetaten som leder arbeidet i Vannområde Oslo.

FREMMEDE ARTER

Innsatsen mot kanadagullris, russekål og hagelupin fortsatte for fullt også i 2014. Konklusjon med hensyn til kanadagullris og russekål er at forekomstene av disse er omtrent på nivå med 2013, trolig en viss reduksjon av kanadagullris. Kanadagullris og hagelupin er nå nesten borte fra området nærmest vannet. Hagelupin finnes fortsatt i store mengder på Bakkehavn. Her har vi kommet i gang, men hovedinnsatsen gjenstår. Mot utkanten av miljøparken er det fortsatt mye kanadagullris, men allikevel klar forbedring på steder som er systematisk plukket de siste 2-3 år.. Forekomstene her skyldes delvis frø som spres fra planter som vokser i private hager. Vi gjentar oppfordringen om at disse plantene fjernes eller antallet reduseres. Kampanjen mot fremmede plantearter vil fortsette med uforminsket styrke. Alle er velkomne til å delta, meld gjerne din interesse til styret om du vil være med. Kampanjen mot russekål foregår i mai/juni fram til St. Hans, hovedinnsatsen mot kanadagullris skjer i august.

BIOLOGISKE UNDERSØKELSER

Det ble sommeren 2014 gjennomført en insektundersøkelse i Eikelunden i regi av Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) og ØVV. I alt ble det påvist 45 arter, herav 23 arter med tilknytning til eik. 2 rødlistearter i kategori nær truet (NT) ble funnet.

Naturhistorisk museum (NHM) ved Universitetet i Oslo har utført et prøvefiske med garn i Østensjøvannet 27.08.2014. Formålet er å få kunnskap om utviklingen av fiskebestanden i vannet. Rapporten fra prøvefisket foreligger.

ANNET

Det har også i år vært en mild vinter og med spesielle isforhold. En kort periode rundt nyttår var hele vannet islagt, inkludert kanalen under veibroen i sørenden, men ellers har det vært variabelt. Generelt har vannet vært islagt i en lengre periode enn forrige år, men farbar for annet enn kråker og gråmåker har isen bare vært i perioder.

Østensjøvannets Venners miljøpris for 2013 gikk til Rustad skoles elever og lærere og ble overrakt ved en samling i skolens aula tirsdag 17. juni 2014. Bakgrunnen er skolens flotte innsats både i Rusken-aksjonen ved vannet og arbeidet i skolens adopsjonsområde. Prisen, som er en vandrepremie, ble overrakt av foreningens leder Amund Kveim.

18. september 2014 ble den årlige lysvandringen langs Alna arrangert. Standen til Østensjøvannets Venner ved Bryn jernbanestasjon hadde storbesøk av folk på vandring.

10. september 2014 ble det oppdaget at Ulsrubbekken var gråhvit ved Østensjøveien. Vann- og avløpsetaten antar på at noen har tømt vannløselig maling i en overvannskum. Forurensningen avtok relativt raskt, og ser ikke ut til å ha gitt varige skadevirkninger.

Flere av informasjonsskiltene som ble satt opp høsten 2013 er blitt utsatt for tagging. Statens naturoppsyn er informert og vil fjerne taggingen. Alternativt må nye skilt bli satt opp.

Etter sterkt påtrykk fra foreningen er det blitt utplassert flere søppelkasser langs vannet.

Årsberetning for mars 2014 – mars 2015

Rehabiliteringstiltakene på Nordre Østensjø gård pågår fortsatt. Det samme gjør arbeidet med bygging av ny driftsbygning på Abildsø gård. Dette arbeidet nærmer seg nå en avslutning.